

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради Д70.052.039
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Інна ВЛАСЕНКО,
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))

1991 року народження, громадянин (ка) України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))

освіта вища: закінчив (ла) у 2012 році Вінницький національний аграрний
університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю (спеціальностями) «Менеджмент організацій та адміністрування»
та здобула кваліфікацію магістра з менеджменту
організацій,
(за дипломом)

працює головним спеціалістом в Головному управлінні Державної казначейської служби
України у Вінницькій області, м. Вінниця,
(посада) (місце основної роботи, підпорядкування, місто)

виконав (ла) акредитовану освітньо-наукову програму 051 – Економіка.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом
ректора Хмельницького національного університету Міністерства освіти і науки України
(м.Хмельницький) від 09 липня 2024 року №48-ас
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради: Анатолія ТЕЛЬНОВА, д. е. н., професора, професора кафедри
маркетингу Хмельницького національного університету
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензента: Юрія КРАВЧИКА, к. е. н., доцента, доцента кафедри
менеджменту та адміністрування Хмельницького
національного університету
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів: Світлани ТУЛЬЧИНСЬКОЇ, д. е. н., професора, завідувача
кафедри економіки і підприємництва Національного технічного
університету України «Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Світлани БОНДАРЕНКО, д. е. н., доцента, доцента кафедри
управління та смарт-інновацій Київського національного
університету технологій та дизайну
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Людмили ВЕРБІВСЬКОЇ, д. е. н., доцента, доцента кафедри бізнесу
та управління персоналом Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні 19 вересня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора
філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(галузь знань)

Інні ВЛАСЕНКО
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Механізм формування і підвищення якості та
конкурентоспроможності продукції підприємств»
(назва дисертації)

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у (в) Хмельницькому національному університеті Міністерства освіти і науки України (м. Хмельницький)

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Нижник Віктор Михайлович, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор з науково-педагогічної роботи Хмельницького національного університету

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація містить два нових науково-обґрунтованих результатів проведених здобувачкою досліджень, які виконують конкретні наукові завдання: запроєктувати та описати функціональні елементи механізму в системі забезпечення якості та конкурентоздатності виробів, обґрунтувати модель механізму оцінки конкурентоспроможності продукції у її взаємозв'язку з параметрами якості, що має істотне значення для галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки у сфері економіки. Дисертація виконана державною мовою. Дисертація оформлена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року №40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами). Загальний обсяг дисертаційної роботи викладений на 266 сторінках, у тому числі 184 сторінки основного тексту, що відповідає встановленому освітньо-науковою програмою «Економіка» Хмельницького національного університету максимальному та мінімальному обсягам основного тексту дисертації.

Здобувачка має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них одноосібний розділ у монографії в закордонному виданні обсягом 0,8 друк. арк.; 1 стаття у виданні, що індексується в наукометричних базах даних SCOPUS та Web of Science (0,95 друк. арк., особисто автору належить 0,6 друк. арк.); 6 статей у наукових фахових виданнях України обсягом 3,09 друк. арк. (особисто автору належить 2,98 друк. арк.); 6 наукових одноосібних публікацій, що додатково відображають результати дослідження загальним обсягом 1,01 друк. арк.

Список публікацій здобувачки за темою дисертації:

а) в яких опубліковані основні наукові результати:

1. Vlasenko I. Assessment of the influence of factors on the formation and improvement of quality and competitiveness of products of industrial enterprises. Exploring the digital landscape: interdisciplinary perspective: monograph. Katowice. The University of Technology in Katowice Press. 2024. P. 436-456. (0,8 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Erih Plus, Index Copernicus, Google Scholar, WorldWideScience та ін.*

2. Nyzhnyk V., Martynova L., Sharko V., Savitskyi A., Marshuk L., Vlasenko I. Evaluation of the ukrainian agricultural machinery prospects on the european union market. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. Kyiv. 2023. №6(53), 541–551. *Особистий внесок: досліджено параметри функціонування машинобудування у 22-х країнах ЄС та в Україні з рейтингуванням обраного переліку країн за показниками (0,95 друк. арк., з них 0,6 авторські).* *Індексується і реферується в базах даних: Web of Science, Scopus, DOAJ, Index Copernicus, Google Scholar, ResearchBib, EBSCO, НБУ ім. В. І. Вернадського та ін.*

3. Власенко І. В. Аналіз наукових підходів формування конкурентоспроможності продукції підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький. 2018. № 6. Т. 3. С.181–183. (0,35 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

4. Власенко І. В. Стан якості вітчизняної продукції та перспективи її підвищення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький. 2019. № 4. Т. 3. С.267–270. (0,51 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

5. Власенко І. В. Конкурентоспроможність продукції як критерій пріоритету у виборі ринків збуту. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький. 2019. № 6. Т. 2. С. 392–395. (0,31 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

6. Власенко І. В. Роль системи управління якістю в забезпеченні конкурентоспроможності продукції промислового підприємства. *Економіка та організація управління*. Випуск № 3(43). 2021. С. 194–203. (0,8 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

7. Нижник В. М., Власенко І. В. Конкретизація наукової парадигми як основи для побудови механізму формування та підвищення якості й конкурентоспроможності продукції. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль. 2023. Т. 84. № 5. С. 31–38. *Особистий внесок: конкретизовано ключові аспекти сучасної наукової парадигми управління якістю продукції підприємств та її конкурентоспроможності як базису для формування ефективного управлінського механізму (0,61 друк. арк., з них 0,51 авторські).* *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, Crossref, EBSCO, ULRICHSWEB Global Serials Directory, НБУ ім. В. І. Вернадського та ін.*

8. Власенко І. В. Стандартизація як елемент якості та конкурентоспроможності продукції у механізмі їх забезпечення. *Modeling the development of the economic systems*. Хмельницький. 2024. № 1. С.195–200. (0,51 друк. арк.). *Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.*

б) які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Власенко І. В. Рівень якості продукції у досягненні конкурентних переваг промислових підприємств. *Управління економічними системами: концепції, стратегії та інновації розвитку*: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 19-20 червня 2020 р., Хмельницький, 2020. С. 42–45. (0,15 друк. арк.) (

10. Власенко І. В. Роль управління якістю та конкурентоспроможністю продукції в підвищенні конкурентоспроможності підприємства. *Проблематика та інноваційна парадигма розвитку економіки, бізнесу та HR-інжинірингу*: матеріали I Міжнародної науково-практичної дистанційної конференції, м. Хмельницький, 11–12 листопада 2021 р., Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 223–226. (0,14 друк. арк.)

11. Власенко І. В. Формування конкурентоспроможності продукції промислових підприємств. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики*: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Харків, 19 листопада 2021 р., Харків, ФОП Лібуркіна Л.М., 2021. С.156–159. (0,13 друк. арк.)

12. Власенко І. В. Якість та конкурентоспроможність продукції українських підприємств в розвитку експортного потенціалу України. *Розвиток соціально-економічної системи держави та регіонів*: матеріали науково-практичної конференції, м. Одеса, 24-25 грудня 2021 р., Херсон. Молодий вчений, 2021. С. 19–23. (0,21 друк. арк.)

13. Власенко І. В. Формування конкурентних переваг на основі впровадження системи управління якістю продукції. *Формування механізмів управління якістю та підвищення конкурентоспроможності підприємств*. XIV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція молодих вчених та студентів: тези доповідей, м. Дніпро, 5 квітня 2023 р., Дніпро, Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. С. 62–65. (0,19 друк. арк.)

14. Власенко І. В. Напрями вдосконалення систем управління якістю та конкурентоспроможністю продукції на підприємстві в контексті євроінтеграційних процесів. *Перспективи ренесансу HR-інжинірингу, економіки і бізнесу за умов конвергенції України з ЄС у рамках європейської інтеграції*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 16-17 листопада 2023 року. С.347-349. (0,19 друк. арк.).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження: Тельнов Анатолій Сергійович, д. е. н., професор, професор кафедри маркетингу Хмельницького національного університету; Тульчинська Світлана Олександрівна, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Бондаренко Світлана Михайлівна, д. е. н., доцент, доцент кафедри управління та смарт-інновацій Київського національного університету технологій та

дизайну; Вербівська Людмила Василівна, д. е. н., доцент, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; Кравчик Юрій Васильович, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Хмельницького національного університету.

Зауваження:

Тульчинська Світлана Олександрівна, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»:

1. У першому розділі дисертації, де авторка досить глибоко і деталізовано досліджує етимологію та сутнісні аспекти понять «якість продукції» та «конкурентоспроможність продукції» (с. 31–43), звертаючи увагу на ряд відмінностей у підходах і традиціях україномовного та англomовного наукових дискурсів, було б доцільним узагальнити їх на окремому рисунку для наочності та більш чітко сформулювати власний підхід до виокремлення сутності зазначених понять.

2. В рамках аналізу функціонування та перспектив української машинобудівної продукції на європейському ринку (параграф 2.1, с. 91–110) було б доцільним дослідити й показники її імпорту до Європейського Союзу з інших країн та, таким чином, поліпшити визначений авторкою перелік умов конкурентоспроможності українських товарів-аналогів на європейському ринку.

3. У другому розділі дисертаційної роботи (с. 133–151) здобувачкою обґрунтовується модель оцінки конкурентоспроможності продукції машинобудівних підприємств у взаємозв'язку з параметрами якості, що є новаторською для сучасного наукового дискурсу, а тому варто було б представити пропонований методичний підхід і в підрозділі 1.2 в рамках дослідження методичних основ процесів оцінки якості та конкурентоспроможності продукції підприємства.

4. У підрозділі 3.1 при визначенні складових елементів механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції та обґрунтуванні їх взаємодії (с. 154–177) було б доречно зазначити, що відрізняє зазначений перелік від тих, які вже набули практичного застосування, тобто, його ключові відмінності та переваги перед діючими управлінськими механізмами. Також, робота виграла б, якщо б авторка довела власне бачення щодо не включення інноваційного забезпечення у складові елементи механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції.

5. В частині обґрунтування комплексу структурних елементів складової забезпечення якості проходження господарських процесів у механізмі формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства, наведеного у третьому розділі дисертації (с. 172–177), варто було б надати не узагальнену, а більш детальну характеристику функціонуванню системи моніторингу й аналізу результатів та якісних показників проходження господарських процесів. А також, навести результати апробації моделі оцінки конкурентоспроможності продукції у її взаємозв'язку з параметрами якості на обраних для дослідження машинобудівних підприємствах.

Бондаренко Світлана Михайлівна, д. е. н., доцент, доцент кафедри управління та смарт-інновацій Київського національного університету технологій та дизайну:

1. Безсумнівною новизною дисертаційної роботи є розробка механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції (с.153-176), структурнологічна модель якого ґрунтується на засадах продуктоорієнтованого процесного підходу та моделі оцінки конкурентоспроможності продукції у взаємозв'язку з параметрами її якості, та вказано на проблеми, які можуть виникнути при впровадженні такого механізму на машинобудівних підприємствах (стор. 183-196). На нашу думку, робота значно виграла б, якщо було вказано місце запропонованого механізму в системі управління якістю, яка відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015, які впроваджені на підприємствах машинобудівної галузі та вказано на можливість забезпечення

запропонованим механізмом формування та підвищення якості та конкурентоспроможності продукції виконання вимог до якості, які висуваються в стандарті ISO 9001:2015.

2. Розроблено модель розрахунку конкурентоспроможності певного виду машинобудівної продукції на визначеному ринку як ймовірності придбання її на основі розрахунку відносного рівня нормативної якості даної продукції, коефіцієнта дієвості маркетингового комплексу підприємства на визначеному ринку та коефіцієнта інформаційного охоплення цільової аудиторії (с. 129–150). Проте розрахунки рівня якості та конкурентоспроможності машинобудівної продукції на обраних підприємствах по даній моделі відсутні. З огляду на цікавість та оригінальність розробленої автором моделі, бажаним є надання інформації стосовно результатів її застосування, запитів на неї, зокрема чи дозволило це підприємствам підвищення рівень управління якістю та конкурентоспроможністю їх продукції.

3. Авторка пропонує визначати сприйнятну якість продукції, яка базується на врахуванні особистісних суджень споживача щодо переваг і загального рівня досконалості як продукції, так і її виробника. Для визначення сприйнятої якості, на наш погляд, доцільно було б використати QFD-матрицю, яка є результатом структурування функції якості. QFD-аналіз реалізується на етапі проектування продукції і є ефективним методом врахування «голосу споживача» при виробництві продукції, що робить доцільним використання QFD-методу для продукції машинобудівних підприємств, але це є безумовно дискусійним питанням.

4. У дисертаційній роботі не встановлено, за допомогою яких методів обирались складові сприйнятної якості машинобудівної продукції, такі як дієвість маркетингового комплексу підприємства на визначеному ринку та інформаційне охоплення цільової аудиторії.

5. На стор. 161-165 дисертаційної роботи розглянуто ресурсне забезпечення механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства та вказано, що ключовим є фінансове забезпечення. На нашу думку, поряд з фінансовим, важливим для забезпечення високої якості та конкурентоспроможності продукції є також забезпечення висококваліфікованими кадрами, тому, доцільно було б присвятити більше уваги ролі людського фактору в запропонованому механізмі та розробити програму заходів підготовки і навчання співробітників до роботи в умовах функціонування механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції на підприємствах машинобудівної галузі.

6. Мають місце окремі зауваження до оформлення дисертаційної роботи, зокрема номери розділів дисертаційної роботи позначено римськими цифрами.

Вербівська Людмила Василівна, д. е. н., доцент, доцент кафедри бізнесу та управління персоналом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича:

1. Здійснюючи теоретичне дослідження концепцій менеджменту якості на підприємствах у пункті 1.3 дисертації (С. 64 – 67), автор приділяє значну увагу їх ключовим характеристикам, базовим принципам та основним обмеженням застосування, виокремлюючи переваги й недоліки кожної, проте здійснення аналізу вказаних моделей в контексті застосування саме на машинобудівних підприємствах дозволило б посилити його теоретичну значимість.

2. У другому розділі дисертаційної роботи в ході аналізу функціонування та перспектив українських виробників машинобудівної продукції на ринку Європейського Союзу (С. 91–109), що є надзвичайно актуальним питанням вітчизняного сьогодення, автором було приділено недостатньо уваги зміні ряду умов функціонування машинобудівної промисловості України в умовах війни, що однозначно б посилює саму роботу та дозволило отримати більш широку базу для порівняння довоєнних і сучасних перспектив машинобудівної промисловості нашої країни і, крім того, визначити ті виклики і бар'єри якості й конкурентоспроможності продукції машинобудівних підприємств, які отримали прояв з початком повномасштабної війни.

3. У підрозділі 2.3 дисертаційної роботи автором здійснюється обґрунтування моделі

оцінки конкурентоспроможності продукції машинобудівних підприємств у її взаємозв'язку з параметрами якості, в рамках чого представлені деталізовані схеми взаємозв'язку застосовуваних параметрів, розгорнуті обґрунтування вибору методів та алгоритми їх розрахунку, проте у ключовій формулі пропонованої моделі (С. 134) при поясненні значення параметра $W(p)$ варто було б зазначити, що це саме оцінний параметр ймовірності придбання даної продукції на визначеному ринку, на основі якого й встановлюватиметься саме значення ймовірності за наведеною на рис. 2.18 шкалою.

4. Визнаючи професійність аналітичної частини роботи (розділ 2) та обґрунтоване використання сучасних методів і моделей, слід зауважити, що автору доцільно було б навести пояснення вибору індикаторів, на базі яких здійснювалася рейтингова оцінка стану розвитку машинобудівних підприємств України та країн Європейського Союзу на с. 91–107.

5. У третьому розділі дисертації, наводячи в якості одного з інструментів пропонованого механізму систему критеріїв виявлення проблем, автором обґрунтовуються ключові критерії, хоча можливо було б представити власне систему можливих критеріїв та їх рамоквих значень (граничних параметрів).

Кравчик Юрій Васильович, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та адміністрування Хмельницького національного університету:

1. При формулюванні узагальненого переліку функціональних напрямів системи управління якістю та конкурентоспроможністю продукції на підприємстві, представленого в роботі на рис. 1.18 (с. 82), було б доцільно вказати, за рахунок чого або за якими напрямами пропонований спектр забезпечуватиме вищий рівень сучасності та інноваційності у порівнянні з існуючими управлінськими системами.

2. Другий розділ дисертаційної роботи містить різноспрямований і глибокий аналіз як аспектів забезпечення якості продукції та управління нею на окремих машинобудівних підприємствах Вінницької області (с. 111–126), так оцінку перспектив української машинобудівної продукції в цілому на ринку ЄС як одного з ключових зовнішньоекономічних партнерів України в умовах війни (с. 91–110). При цьому, саме показники зовнішньоекономічної торгівлі українською машинобудівною продукцією аналізуються лише за період повномасштабної війни, хоча більш доречним було б здійснити їх порівняння з довоєнними показниками.

3. У підрозділі 2.3 дисертації автором характеризуються, в тому числі і графічно візуалізуються на рис. 2.12 (с. 127), напрями і базові складові оцінки якості продукції та процесів на етапах її життєвого циклу в механізмі управління нею на машинобудівному підприємстві. Проте не здійснюється схематизація взаємозв'язку з обґрунтованими попередньо функціональними напрямами системи управління якістю та конкурентоспроможністю продукції підприємства, що було б доречним у даному випадку.

4. В ході обґрунтування цільової спрямованості пропонованого у третьому розділі дисертації механізму та типової структури цілей та завдань з їх досягнення для машинобудівного підприємства (с. 199) доцільно було б звернути увагу на питання формування стратегічних цільових орієнтирів за сучасних умов воєнного стану та можливих поточних і стратегічних загроз і ризиків функціонуванню пропонованого механізму, обумовлених подальшою тривалістю активної фази війни на території нашої країни.

5. Робота склала б ще більш позитивне враження за умови деталізації можливості та особливостей застосування пропонованого у розділі 3 (с. 205) механізму формування і підвищення якості та конкурентоспроможності продукції окремого виду продукції на підприємствах, система управління якістю продукції яких аналізувалась автором у другому розділі.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Інні ВЛАСЕНКО

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

(галузь знань)

за спеціальністю 051 – Економіка

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Анатолій ТЕЛЬНОВ

(власне ім'я та прізвище)

